

Κοίταξε το κηδεύχαρτο που ήταν κολλημένο στην κολώνα.

ΑΝΘΟΥΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Ετών 48

Σήμερα κηδεύεται στο ναό του Αγίου Σπυρίδωνα

η πολυαγαπημένη μας Ανθούλα Σταματίου

Σύζυγος και Μητέρα

Ο σύζυγος Απόστολος

Τα τέκνα Ιωάννα και Νικόλαος

Κούνησε το κεφάλι του θλιμμένα και σκυθρωπός, με βήματα βαριά, ακολούθησε το μονοπάτι για το σπίτι. Τί θα έκανε τώρα που το σημαντικότερο πρόσωπο στη ζωή του δεν υπήρχε πια; Η μητέρα του ήταν πάντοτε το στήριγμά του, ο βράχος του, η δύναμή του. Τώρα που την είχε χάσει, αισθανόταν μικρότερος και πιο αδύναμος από τον καθένα μέσα σε αυτόν τον κόσμο, ακόμα κι από το ταπεινό μυρμήγκι.

Ξεκλείδωσε την πόρτα της εισόδου και κατευθύνθηκε προς το δωμάτιό του. Έπεσε εξαντλημένος στο κρεβάτι όπως ήταν με τα ρούχα. Δεν είχε κουράγιο να κουνήσει ούτε το μικρό του δαχτυλάκι. Η σημερινή, ήταν από τις δυσκολότερες μέρες της ζωής του κι από ότι προέβλεπε θα ακολουθούσαν κι άλλες.

Ο Νικόλαος επισήμως και κατά κόσμον Νίκος, έσβησε το φως και το δωμάτιο τυλίχτηκε στο σκοτάδι, εναρμονιζόμενο με αυτό της ψυχής του.

Το ξημέρωμα τον βρήκε άγρυπνο. Ήξερε πως οι μέρες του στο σπίτι ήταν μετρημένες. Σηκώθηκε από το κρεβάτι απρόθυμα και με βήματα βαριά, πήγε στο μπάνιο. Έριξε μπόλικο κρύο νερό στο πρόσωπό του. Καθώς σκουπιζόταν, κοίταξε το είδωλό του μέσα από τον καθρέφτη. Μάτια πρησμένα και κόκκινα που τον έκοβαν από την αϋπνία, δέρμα ωχρό και στεγνό, με τραβηγμένα χαρακτηριστικά και βλέμμα παγωμένο, ανέκφραστο. Όλη η ζεστασιά που έκρυβε στην καρδιά του, εξανεμίστηκε με το χαμό της μητέρας του. Ουσιαστικά πλέον ήταν μόνος. Ο Απόστολος ήταν ο δεύτερος σύζυγος της μητέρας του κι η Ιωάννα ήταν κόρη του από προηγούμενο γάμο.

Ο δικός του πατέρας, ο Στέλιος, είχε πεθάνει όταν ο Νίκος ήταν μωρό. Το μοιραίο ατύχημα είχε συμβεί μια νύχτα που είχε βγει με τη βάρκα του στα ανοιχτά για να ψαρέψει και να βγάλει το μεροκάματό του στην αγορά. Λένε, πως έπιασε ξαφνικό μπουρίνι και η βάρκα έμπασε νερά και βούλιαξε, συμπαρασύροντας στον μαύρο βυθό του πελάγους μαζί με το κουφάρι της και το άψυχο σώμα του πατέρα του που ποτέ δε βρέθηκε.

Η απώλειά του ήταν πρώιμη και δεν πρόλαβαν πατέρας και γιος να σχηματίσουν κοινές αναμνήσεις. Οι μόνες εικόνες που είχε ο Νίκος από τον πατέρα του ήταν από μερικές παλιές φωτογραφίες που είχε κρατήσει η Ανθούλα και του τις έδειχνε όποτε αναρωτιόταν για εκείνον, εξιστορώντας του παράλληλα διάφορα περιστατικά. Μεγαλώνοντας μόνο με τη μητέρα του ήταν κάτι το φυσιολογικό για εκείνον. Ήταν αλήθεια όμως ότι ορισμένες φορές, ιδίως όταν έβλεπε τα άλλα παιδιά να παίζουν με τους δικούς τους μπαμπάδες, πως του έλειπε η πατρική φιγούρα. Γρήγορα όμως το ξεπερνούσε. Άλλωστε, η Ανθούλα με την άφθονη αγάπη και φροντίδα που τον περιέβαλε, αναπλήρωνε και με το παραπάνω το κενό που άφηνε στη ζωή του η απώλεια του πατέρα του.

Προφανώς όμως, αυτό δεν ήταν αρκετό για όλους και στο χωριό τα κουτσομπολιά γύρω από τη μητέρα του και τον ίδιο οργιάζαν. Η Ανθούλα κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια να διαφυλάξει το παιδί της από τις κακοήθειες των συγχωριανών τους αν και γνώριζε πως αυτό δεν ήταν δυνατόν να συμβαίνει για πάντα. Αργά ή γρήγορα θα έφταναν και στα δικά του αυτιά τα άσχημα λόγια. Όπως κι έγινε.

Μια μέρα, ο Νίκος είχε γυρίσει στο σπίτι φανερά στεναχωρημένος. Ήταν αμίλητος και κοιτούσε χαμηλά όση ώρα σκάλιζε το πιάτο με το μεσημεριανό του, δίχως να αγγίζει όμως το φαγητό και να επιχειρεί να φάει. Η Ανθούλα διαισθάνθηκε πως είχε έρθει η ώρα που φοβόταν. Με την καρδιά της να χτυπάει δυνατά στο στήθος, αλλά με ψυχραιμία και συγκροτημένη φωνή, τον ρώτησε τι έχει. Ο Νίκος αρχικά διστακτικός, της περιέγραψε το περιστατικό που τον είχε αναστατώσει.

<< Γυρνούσα από το σχολείο και περνούσα μπροστά από το καφενείο, αφού αυτόν τον δρόμο μου έχεις πει να ακολουθώ πάντοτε.>> της είπε με παιδική αθωότητα και αποζήτησε το ενθαρρυντικό της βλέμμα.

Η Ανθούλα ένευσε πως έπραξε σωστά κι ο Νίκος συνέχισε.

<< Απ' έξω κάθονταν ο παπα-Χρήστος και ο γεροκαπετάνιος ο Μιχάλης. Τους χαιρέτησα και με χαιρέτησαν κι εκείνοι και όταν συνέχισα να περπατάω, μάλλον δεν πίστευαν ότι θα τους άκουγα, είπαν για τον μπαμπά πως ήταν κρίμα που έφυγε νωρίς, αλλά ευτυχώς, γιατί δε θα ζούσε να ντροπιαζόταν που βγήκα "πεταχτός" κι ότι φταις εσύ που δε μεγάλωσα σωστά επειδή δεν ξαναπαντρεύτηκες, γιατί θέλεις να κάνεις τη ζωή σου τριγυρνώντας από δω κι από κει.>> είπε, κοιτάζοντας τη μητέρα του απολογητικά, με αίσθημα ενοχής.

Η Ανθούλα ήθελε να τρέξει και να βρει αυτούς τους ανθρώπους, να τους πιάσει από το πέτο και να τους ταρακουνήσει, ουρλιάζοντάς τους να αφήσουν ήσυχους εκείνη και το παιδί της. Κανείς δεν ήταν άξιος να τους κρίνει, πόσο μάλλον κουτσομπολεύοντας με κακία, χωρίς να υπολογίζουν ότι βλάπτουν τον ευάλωτο ψυχισμό ενός παιδιού.

<< Νίκο μου, οι άνθρωποι πολλές φορές λένε άσχημα πράγματα για τους άλλους, επειδή οι ίδιοι δεν είναι ισάξιοί τους. Μπορεί να είναι δύσκολο να το καταλάβεις ακριβώς τώρα, αλλά θα το δεις και θα το κατανοήσεις καλύτερα μεγαλώνοντας. Αυτό που θα ήθελα από σένα, είναι να μη δίνεις καμία σημασία σε οτιδήποτε τέτοιο λέγεται και ό,τι σε απασχολεί να έρχεσαι να το συζητάμε. Νομίζεις πως μπορείς να το κάνεις αυτό;>> τον ρώτησε γλυκά κι ο Νίκος έγνεψε καταφατικά.

<< Ωραία λοιπόν! Άντε τώρα, φάε και λίγο φαγητό να χαρεί η μαμά!>> του είπε χαμογελώντας και του χάιδεψε τα μαλλιά.

Μετά από μερικούς μήνες από το περιστατικό, η μητέρα του παντρεύτηκε τον Απόστολο που ήταν κι αυτός χήρος εδώ και χρόνια και τη γυρόφερνε αρκετό καιρό. Η Ανθούλα δεν είχε σκοπό να ξαναπαντρευτεί μετά το θάνατο του Στέλιου, γιατί θεωρούσε πως κανένας άλλος άντρας δεν ήταν ικανός να συγκριθεί μαζί του και να σταθεί άξια στο πλευρό της. Μετά όμως από πολύ σκέψη και προβληματισμό, τελικά είχε ενδώσει στον Απόστολο, συγκαταβατικά, κυρίως για να προστατεύσει το Νίκο από τα κακά στόματα. Θεώρησε πως ήταν μια καλή λύση, όχι τόσο για τον εαυτό της, αλλά για να μπορέσει το παιδί της να ζήσει και να μεγαλώσει στο χωριό χωρίς να χρειάζεται να ακούει τέτοια πράγματα για τον ίδιο και τη μητέρα του. Βέβαια, μετά το γάμο, ανακάλυψε πως οι κακές γλώσσες εξακολουθούσαν να σχολιάζουν με κακεντρέχεια, απλώς τώρα το έκαναν πιο διακριτικά.

Ο Νίκος μπήκε στην κουζίνα.

<< Καλημέρα.>> χαιρέτησε την ετεροθαλή αδερφή του και τον Απόστολο.

<< Καλημέρα.>> απάντησαν μαζί σα σε χορωδία.

Κάθισαν στο τραπέζι, σε βαρύθυμο κλίμα κι έφαγαν το πρωινό τους ή τουλάχιστον όσο από αυτό κατέβαινε κάτω. Όταν τελείωσαν, ο Απόστολος ξερόβηξε, ένδειξη πως ήθελε κάτι να πει αλλά δυσκολευόταν. Ο Νίκος κοίταξε μια αυτόν και μια την Ιωάννα που καθόταν αμίλητη, με κατεβασμένο κεφάλι και τα μάτια καρφωμένα στο κενό. Υπέθετε τι θα επακολουθούσε κι έτσι είπε να το τελειώνει μια ώρα αρχύτερα. Έτσι, θα έβγαιναν όλοι από την άβολη θέση.

<< Μέχρι το τέλος της βδομάδας θα έχω φύγει. Θα πάω στην Αθήνα για δουλειά, να εξαργυρώσω το πτυχίο μου στη νομική.>> δήλωσε χωρίς περιστροφές και ένιωσε αμέσως την ανακούφιση που εξέπνευσε ο Απόστολος.

<< Εντάξει.>> απάντησε μονολεκτικά κι έπειτα σηκώθηκε από το τραπέζι.

<< Να ξέρεις πως εγώ δε συμφωνώ μαζί του.>> του είπε η Ιωάννα όταν σιγουρεύτηκε πως ο πατέρας της δεν άκουγε.

<< Είναι και δικό σου σπίτι και δε χρειάζεται να φύγεις διωγμένος. Εάν θέλεις να μείνεις, τότε να μείνεις κι εγώ θα σε στηρίξω.>> συμπλήρωσε.

Ο Νίκος χαμογέλασε με πικρία. Η Ιωάννα ήταν καλό κορίτσι. Η μεταξύ τους σχέση ήταν από την αρχή καλή και τα έβρισκαν πάντοτε χωρίς να τσακώνονται. Ήταν μερικά χρόνια μικρότερή του, χαμηλών τόνων και ήσυχη, όμως η σπίθα στα μάτια της πρόδιδε το ανήσυχο πνεύμα της που εγκλωβισμένο σε αδιέξοδες καταστάσεις αποζητούσε διακαώς την ελευθερία. Τη συμπαθούσε, όπως κι εκείνη συμπαθούσε αυτόν.

<< Αρκετά προβλήματα υπάρχουν. Δε θέλω να σου προξενήσω κι άλλα. Ούτως ή άλλως, αργά ή γρήγορα θα έφευγα. Οπότε... Ίσως αυτό να είναι το καλύτερο για όλους.>> αποκρίθηκε λυπημένος.

Η Ιωάννα τον αγκάλιασε σφιχτά.

<< Ό,τι χρειαστείς, μη διστάσεις να με καλέσεις. Εντάξει;>>

<< Εντάξει.>> απάντησε ο Νίκος, περισσότερο για να την καθησυχάσει, παρά για την αλήθεια του πράγματος.

Αφήνοντας το χωριό ξωπίσω του και κατευθυνόμενος προς τη μεγάλη πόλη, περίμενε να νιώθει εξόριστος. Αντιθέτως, τον εξέπληξε το γεγονός πως ένιωσε απελευθερωμένος. Πάντοτε αισθανόταν παράταιρος και κάπως αποξενωμένος, αλλά ειδικά τώρα που είχε χάσει και τη μητέρα του, τίποτα δεν τον έδενε πια με τον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε. Η φυγή του αποτελούσε το κόψιμο της τελευταίας εκείνης κλωστής που τον κρατούσε δέσμιος σε ένα μέρος όπου μια ζωή ήταν στην ουσία ανεπιθύμητος.

Καθώς έφταναν στην είσοδο της πρωτεύουσας, ο Νίκος αισθανόταν πλέον πιο αισιόδοξος, ένα βήμα πιο κοντά σε μια καλύτερη ζωή, με ανεξάντλητες προοπτικές, όπου μπορούσε να ζήσει ελεύθερος, χωρίς να είναι δακτυλοδεικτούμενος από τον περίγυρο.

Από τότε που θυμόταν τον εαυτό του, γύρω στην ηλικία των τεσσάρων-πέντε χρονών, ήξερε πως ήδη διέφερε από τα υπόλοιπα συνομήλικά του αγόρια. Κι αυτή η διαφορά, σε μια κοινωνία κλειστή και μικρή, γινόταν αισθητή ακόμα πιο έντονα. Όταν έφτασε στην εφηβεία και άρχισε να συνειδητοποιεί πιο ξεκάθαρα πλέον πως του άρεσαν τα άτομα του ιδίου φύλλου, πέρασε τρομερά δύσκολα χρόνια, ταραγμένα για την ψυχοσύνθεσή του. Τότε, κάθε βράδυ προσευχόταν, ζητώντας Του να τον κάνει να μην του αρέσουν τα αγόρια, γιατί δεν ήθελε να στεναχωρήσει τη μητέρα του. Χάρη σε κείνη και την άνευ όρων αγάπη της, κατάφερε μετά από χρόνια σκληρή εσωτερική πάλη, να αποδεχτεί τον ομοφυλοφιλικό σεξουαλικό προσανατολισμό του ως γεγονός και να το παραδεχτεί πρωτίστως στον ίδιο του τον εαυτό πως στην τελική αυτός ήταν και σε όποιον άρεσε.

Κατέβηκε από το ΚΤΕΛ και με τη βαλίτσα στο χέρι, βγήκε στον κεντρικό δρόμο μπροστά από τον σταθμό. Σταμάτησε ένα ταξί και του είπε τη διεύθυνση που ήθελε να τον πάει.

<< Καλέ εκεί είναι επικίνδυνα! Γεμάτο πρεζόνια, πουτάνες, μαστροπούς και κάθε είδους απατεώνα! Τι δουλειά έχεις εσύ εκεί;>> αναφώνησε ο οδηγός, κοιτώντας τον παράλληλα καχύποπτα μέσα από τον καθρέφτη του παρμπρίζ.

Ο Νίκος του ανταπέδωσε το βλέμμα κοιτώντας τον παγερά.

<< Εκεί μένω. Αν δεν θες, σταμάτα και θα βρω άλλον να με πάει.>> απάντησε ξερά, χωρίς ίχνος ντροπής ή φόβου.

Ο οδηγός τον κοίταξε με απαξίωση, αλλά δεν είπε τίποτα. Η υπόλοιπη διαδρομή κύλησε σιωπηλά.

Τα λεφτά που είχε εξοικονομήσει όλα αυτά τα χρόνια δεν ήταν πολλά και το μόνο διαμέρισμα που μπόρεσε να βρει με φθηνό ενοίκιο ήταν ένα ημιυπόγειο, τριάντα τετραγωνικά όλο κι όλο, σε μια παλιά πολυκατοικία σε μια κακόφημη γειτονιά στο κέντρο της Αθήνας.

Πλήρωσε τον ταξιτζή και κατέβηκε. Στάθηκε για λίγο στο πεζοδρόμιο, κοιτώντας την παλιά πολυκατοικία, πολύ παλιά, σχεδόν ετοιμόρροπη, η οποία θα τον στέγαζε για όσο διάστημα χρειαζόταν μέχρι να βγάλει περισσότερα λεφτά και να βρει καλύτερο κατάλυμα.

Χτύπησε το κουδούνι και του άνοιξε η διαχειρίστρια, μια κακότροπη γριά – φαινόταν από τη στραβωμένη μούρη της- που αφού πρώτα τον σκάνναρε από πάνω ως κάτω, ξεφύσησε χλευαστικά και τον οδήγησε στην πόρτα του διαμερισμάτος του.

<< Δε θέλω ζημιές και φασαρίες. Αλλιώς θα πάρεις πόδι.>> τον προειδοποίησε και του έδωσε το κλειδί.

Ο Νίκος διπλοκλείδωσε την πόρτα, άναψε τα φώτα, το φως για την ακρίβεια, γιατί ένα ήταν για όλο το δωμάτιο κι έριξε μια ματιά στο χώρο τριγύρω. Ήταν ένα άθλιο αχούρι που μύριζε κλεισούρα και τηγανίλα, με λεκέδες από υγρασία στις γωνίες και στο ταβάνι, με έντομα να περπατάνε στους τοίχους και τη φθαρμένη μοκέτα που ήταν απλωμένη καλύπτοντας όλο το πάτωμα. Μια αηδία τον πλημμύρισε, φέρνοντάς του εμετό, αλλά προσπάθησε να σκεφτεί θετικά παρόλη την αθλιότητα γύρω του. Ήταν προτιμότερο να μείνει εκεί για ένα ορισμένο διάστημα από το να είναι άστεγος και να περιφέρεται στους δρόμους.

Έριξε ένα σεντόνι πάνω από το λεκιασμένο στρώμα στο πάτωμα και χωρίς να βγάλει ρούχα και παπούτσια, ξάπλωσε όπως ήταν και κοιμήθηκε.

Την επομένη σηκώθηκε αζημέρωτα. Στην έξοδο της πολυκατοικίας, τον χαιρέτησαν δυο ιερόδουλες που εκείνη την ώρα επέστρεφαν σπίτι τους από το νυχτοκάματο. Βρήκε ένα μαγειρείο που ήταν ανοιχτό εκείνη την ώρα και πήρε κάτι να φάει. Επιστρέφοντας κι αφού εξοπλίστηκε με την ανάλογη "στολή εργασίας", ξεκίνησε το βήσιμο. Ένα καινούργιο πέρασμα μπογιάς στους τοίχους, μετά την αφαίρεση της υγρασίας, ήταν ό,τι χρειαζόταν. Όταν τελείωσε, έπεσε με τα μούτρα στην απολύμανση.

Το απόγευμα, όταν πλέον η μυρωδιά της φρεσκάδας αντικατέστησε τις βαριές μυρωδιές του τηγανιού, του καπνού και της μούχλας, ο Νίκος βγήκε για ψώνια. Ξοδεύοντας φειδωλά, πρώτα αγόρασε ένα νέο στρώμα κι ορισμένα ακόμα μικροπράγματα που χρειαζόταν το σπίτι και τελευταία άφησε τα ψώνια για τα τρόφιμα της βδομάδας. Το βράδυ τον βρήκε κατάκοπο, αλλά χορτασμένο από το καλό δείπνο που μαγείρεψε, φρεσκολουσμένο και ανυπόμονο να κοιμηθεί στο νέο, καθαρό του στρώμα. Κι αυτό στο πάτωμα βέβαια θα ήταν, πάνω στην καθαρισμένη μοκέτα, τουλάχιστον μέχρι να είχε την άνεση να αγοράσει κι ένα πλαίσιο, αλλά αυτό που μετρούσε ήταν το γεγονός πως το στρώμα αυτό ήταν καινούργιο, χωρίς στάμπες από λεκέδες -ένας θεός ξέρει από τι- και ζωφια όπως το προηγούμενο.

Το να βρει δουλειά ήταν δυσκολότερο από ότι φανταζόταν. Είχε στείλει εκατοντάδες βιογραφικά, είχε περάσει ένα σωρό συνεντεύξεις και πάλι τζίφος η υπόθεση. Τα χρήματα τελείωναν κι ο χρόνος πίεζε. Αν δεν έβρισκε σύντομα κάποια δουλειά, θα ξέμενε εντελώς. Τα περιθώρια στένευαν, όπως και οι επιλογές του.

Είχε σπουδάσει νομικά και το όνειρό του ήταν να εργαστεί στο γραφείο του περιβόητου μεγαλοδικηγόρου Αθηνών Εμμανουήλ Φραγκάκη. Ήταν ο γνωστότερος δικηγόρος της χώρας και κορυφή στον κλάδο του. Οι επιτυχίες στις υποθέσεις που αναλάμβανε άγγιζαν σχεδόν το εκατό τα εκατό και η φήμη των δεινών αγορεύσεών του που

άλλαζαν άρδην τη γνώμη των ενόρκων προς όφελος πάντα του πελάτη του, τον ακολουθούσε από την αρχή ακόμα της καριέρας του.

Ο Νίκος ονειρευόταν πως όταν θα αποφοιτούσε από τη σχολή θα εργαζόταν στο πλευρό του Φραγκάκη, μαθαίνοντας εμπράκτως όλες τις τεχνικές για να γίνει κι ο ίδιος ένας καλός και αξιοσέβαστος δικηγόρος. Την ημέρα της συνέντευξης, η καρδιά του πήγαινε να σπάσει και δε σταματούσαν τα χέρια του να τρέμουν από το άγχος. Είχε κάνει αίτηση και είχαν δεχτεί να τον δουν από κοντά, ώστε να τον αξιολογήσουν. Η συνέντευξη θα διεξαγόταν από τον ίδιο τον Φραγκάκη, γεγονός που δημιουργούσε στο Νίκο ακόμα μεγαλύτερη αγωνία και ταραχή ως προς την επάρκειά του να φανεί άξιος να μαθητεύσει στο γραφείο του.

Ο χώρος του γραφείου ήταν λιτά διακοσμημένος, αλλά με ακριβό γούστο, προσδίδοντας κύρος και βαρύτητα στην επωνυμία του και τις υπηρεσίες που προσέφερε. Μετά από μικρή αναμονή, η γραμματέας τον ενημέρωσε πως ο κύριος Φραγκάκης θα τον δεχόταν τώρα. Τον οδήγησε στο βάθος του διαδρόμου και αφότου ανακοίνωσε το όνομά του στον μεγαλοδικηγόρο, τους άφησε μόνους. Συναντώντας τον από κοντά, θαύμασε την αυτοπεποίθηση που απέπνεε καθώς σηκωνόταν από την καρέκλα-θρόνο να τον υποδεχτεί. Η χειραψία του ήταν δυνατή και σίγουρη.

Η συνέντευξη ξεκίνησε με τον Φραγκάκη να ρωτάει για τις σπουδές του, για το εάν έχει προηγούμενη εμπειρία στην άσκηση της δικηγορίας, για την οικογενειακή του κατάσταση, τις φιλοδοξίες και τα όνειρά του. Ο Νίκος έδωσε τον καλύτερο εαυτό του, στοχεύοντας να σχηματίσει την καλύτερη δυνατή εντύπωση για το χαρακτήρα, τις ικανότητες και τις δυνατότητές του. Ο Φραγκάκης μετρούσε τις απαντήσεις του και παράλληλα κρατούσε σημειώσεις.

Όταν η συνέντευξη έφτανε προς το τέλος της, ο Φραγκάκης έκατσε πιο στητά στην καρέκλα του και κοίταξε το Νίκο με σοβαρό ύφος.

<< Κύριε Σταθάκη, θα είμαι ξεκάθαρος μαζί σας. Το γραφείο μας έχει πολύ υψηλά και αυστηρά στάνταρ στην επιλογή συνεργατών κι εσείς δε νομίζω πως πληρείτε τις προϋποθέσεις για να εργαστείτε σε αυτό.>>

Η στεγνή αυτή δήλωση από μέρους του Φραγκάκη καταρράκωσε το Νίκο ψυχολογικά με μιας. Για μερικά δευτερόλεπτα δε μίλησε κανένας και παγερή σιωπή απλώθηκε στο χώρο.

<< Θα μπορούσατε να μου πείτε συγκεκριμένα ποιος ή ποιοι είναι οι λόγοι της απόρριψής μου;>> ρώτησε ο Νίκος, προσπαθώντας να κρύψει την απογοήτευση και τη λύπη του που το όνειρό του καταστρεφόταν.

<< Βεβαίως. Οι πελάτες μας είναι άτομα ευπόληπτα, με υψηλό κοινωνικό στάτους, κατέχουν θέσεις εξουσίας και λόγω αυτής της επιτυχίας τους, έχουν ζηλόφθονες εχθρούς που θέλουν να αμαυρώσουν τη φήμη τους με κάθε κόστος, εξού και ζητάνε τις συμβουλές και τις υπηρεσίες μας. Οι συνεργάτες μας λοιπόν πρέπει να είναι άμεμπτοι, ώστε να μπορούν να σταθούν επάξια, είτε στο δικαστήριο, είτε σε κατ'ιδίαν συναντήσεις μαζί τους ή με τους ενάγοντες. Συνεπώς, επιδιώκουμε τα προσωπικά χαρακτηριστικά των συνεργατών μας να μη θίγουν σε καμία περίπτωση την υπόληψη των πελατών μας που ενδέχεται, εάν το αντίπαλο μέρος τα εκμεταλλευτεί, να τους οδηγήσει στην καταστροφή. Για να προστατεύσουμε λοιπόν τους πελάτες μας, αλλά και τη μακροβιότητα του γραφείου και τη φήμη του, δεν προσλαμβάνουμε ομοφυλόφιλους.>>

Ο Νίκος, μόλις άκουσε το λόγο που δε γινόταν δεκτός, έμεινε άναυδος. Δεν περίμενε ποτέ στη ζωή του και δη την επαγγελματική, να σταθεί εμπόδιο η προσωπική του ζωή και οι προτιμήσεις. Άλλωστε ήταν καθόλα σοβαρός και ποτέ δεν έδινε δικαιώματα σε κανέναν.

<< Ελπίζω να καταλαβαίνετε πως το εννοώ.>> συμπλήρωσε ο Φραγκάκης με ύφος αδαούς.

<< Καταλαβαίνω απόλυτα. Καταλαβαίνω πως είστε προκατειλημμένος, κάνοντας άδικες και ανυπόστατες διακρίσεις, παράνομες πάνω από όλα, εσείς που θα έπρεπε να είστε ο πρώτος ο οποίος θα τηρεί το γράμμα του νόμου του, αυτός που θα προστατεύσει και θα υπερασπιστεί τα δικαιώματα του κάθε πολίτη, που θα μάχεται διαρκώς για την ισότητα και την ισονομία!>> του απάντησε ψυχρά, ανεβάζοντας τους τόνους.

<< Σας θεωρούσα ίνδαλμα και ονειρευόμουν μια μέρα να σας φτάσω και να καταξιωθώ στο χώρο όπως εσείς. Τώρα όμως που σας γνώρισα κι ύστερα από όσα παράλογα άκουσα να ξεστομίζετε, δε θέλω σε καμία περίπτωση να μοιάσω σε εσάς ή να δουλέψω για εσάς. Καλή σας μέρα.>> είπε και χωρίς να περιμένει σηκώθηκε από την καρέκλα και βγήκε φουρτουνιασμένος από το γραφείο του Φραγκάκη, με τη γραμματέα να τον κοιτάζει παραξενεμένη, πετώντας της απλώς ένα κοφτό <<χαίρεται>> καθώς έφευγε βιαστικός και σε έξαλλη κατάσταση.

Κατέβηκε τρέχοντας τις σκάλες και βγήκε με τέτοια φόρα στο πεζοδρόμιο που παραλίγο να πέσει πάνω σε έναν ανυποψίαστο περαστικό.

<< Τον αχρείο! Πώς τολμάει!>> μονολόγησε φουρκισμένος.

Δεν μπορούσε να το χωνέψει με τίποτα πως γίνονταν τέτοιες διακρίσεις, πως υπήρχαν τέτοια οπισθοδρομικά μυαλά και μάλιστα σε άτομο μορφωμένο που ανήκε στο χώρο του νόμου και της δικαιοσύνης!

Περιπλανήθηκε μέχρι να νυχτώσει στους δρόμους της πόλης, προσπαθώντας να ηρεμίσει και να σκεφτεί τι θα έκανε από δω και μπρος. Έπρεπε άμεσα να βρει μια δουλειά, μια οποιαδήποτε δουλειά, αλλά συνάμα, δεν ήθελε να αφήσει αυτό το περιστατικό ατιμώρητο. Κάτι έπρεπε να κάνει. Δεν ήταν δυνατό να γίνονται τέτοιες διακρίσεις και να μένουν παραδειγματικά ατιμώρητες. Ήταν αποφασισμένος να επιδιώξει δικαίωση τόσο για τον ίδιο, όσο και για όσους ακόμη είχαν βρεθεί σε αντίστοιχη με τη δική του θέση.

Επιστρέφοντας σπίτι, ένιωθε εξαντλημένος ψυχολογικά και σωματικά. Έπρεπε όμως να βρει το κουράγιο να ανταπεξέλθει τα εμπόδια, να προχωρήσει μπροστά. Έπεσε για ύπνο νηστικός -μουκιά δεν κατέβαινε άλλωστε- και με βαριά καρδιά.

Αφού προς το παρόν δεν έβρισκε δουλειά στον δικηγορικό κλάδο, προκειμένου να επιβιώσει και να μπορεί να πληρώσει τα έξοδά του, στράφηκε προς άλλες κατευθύνσεις αναζητώντας διέξοδο. Πριν λίγες μέρες, είχε δει σε μια καφετέρια μερικά στενά πιο κάτω πως ζητούσαν προσωπικό και συγκεκριμένα σερβιτόρο. Αποφάσισε λοιπόν να περάσει να ρωτήσει εάν η θέση ήταν ανοιχτή ή είχε καλυφθεί. Για καλή του τύχη, του είπαν πως η θέση παρέμενε κενή. Μετά από σύντομες διαπραγματεύσεις για το μεροκάματο και την απαραίτητη ενημέρωση των καθηκόντων του, επιτέλους τον προσέλαβαν!

Τα χρήματα δεν ήταν πολλά, όμως ο Νίκος ήταν ικανοποιημένος που είχε βρει μια δουλειά να βγάζει τα προς το ζην, γιατί είχε μείνει μόνο με δέκα ευρώ στο πορτοφόλι και με άδειο το ψυγείο.

Οι μήνες κυλούσαν ήρεμα, με το Νίκο να έχει βρει τους ρυθμούς του στη νέα δουλειά και να τα πηγαίνει καλά τόσο με τους ιδιοκτήτες του καφέ, όσο και με τους πελάτες. Εξαιτίας του σημείου και της περιοχής που βρισκόταν το μαγαζί, εξυπηρετούσε μεγάλη γκάμα ανθρώπων σε επαγγέλματα, φυσιογνωμίες, προσωπικότητες, καθώς και με διαφορετικό κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο. Ο Νίκος, διαπίστωνε καθημερινά τις ανισότητες που υπήρχαν γύρω του, τις αδικίες που γίνονταν εις βάρος των πιο αδύναμων και ήθελε περισσότερο από ποτέ να εξασκήσει αυτό που είχε σπουδάσει, για να υποστηρίξει όσους είχαν ανάγκη από νομικές συμβουλές και καθοδήγηση. Πίστευε πως αυτός ήταν ο δικός του τρόπος να προσθέσει στη ζυγαριά του δικαίου και της ισονομίας το δικό του λιθαράκι.

Μετά τη συνέντευξη με τον Φραγκάκη κι έχοντας απογοητευτεί οικτρά από τις απόψεις και την ιδεολογία του μεγαλοδικηγόρου, δεν είχε επιχειρήσει να αναζητήσει μια θέση σε κάποιο άλλο δικηγορικό γραφείο. Χρειαζόταν να πάρει για λίγο τις αποστάσεις του, να αποτοξινωθεί και να ανασυνταχθεί, προτού επιστρέψει δριμύτερος στη διεκδίκηση μιας ενεργής θέσης στον κλάδο του. Αυτό που έψαχνε τώρα, δεν ήταν μονάχα να εργαστεί απλώς ως δικηγόρος, αλλά να βρει και το γραφείο που θα του "ταίριαζε" και θα του επέτρεπε να δουλέψει ελεύθερα, ώστε να καταφέρει να προσφέρει αυτά που επιθυμούσε με απώτερο στόχο το κοινωνικό καλό.

Αργά ένα απόγευμα, ετοιμαζόταν να κλείσει το μαγαζί, όταν μπήκε ένας πελάτης της τελευταίας στιγμής. Έξω έβρεχε καταρρακτωδώς κι ο άνθρωπος έσταζε νερά, παρότι κρατούσε ομπρέλα.

<< Καλησπέρα. Χαμός γίνεται έξω.>> σχολίασε ο ηλικιωμένος κύριος, καθώς έκλεινε την ομπρέλα και σκούπιζε τα πόδια του στο χαλάκι της εισόδου.

<< Οντως. Καρεκλοπόδαρα ρίχνει! Παρακαλώ, καθίστε.>> προέτρεψε ευγενικά ο Νίκος που δεν του πήγαινε η καρδιά να τον διώξει.

<< Σύντομα θα κοπάσει...>> είπε ο ηλικιωμένος κύριος, καθώς παρατηρούσε την καταιγίδα που μαινόταν έξω από το παράθυρο.

<< Καλοκαιρινές μπόρες είναι αυτές βλέπετε. Πιάνουν τις πιο ακατάλληλες στιγμές, μας μουλιάζουν και σε μερικά λεπτά έχουν σταματήσει, ενώ ο ήλιος που βγαίνει μετά είναι χωρίς προηγούμενο εκτυφλωτικός και λαμπρότατος.>> σχολίασε γελώντας.

<< Όπως ακριβώς τα λέτε είναι. Όσο περιμένετε να κόψει η βροχή, τί θα θέλατε να σας προσφέρουμε;>> τον ρώτησε ο Νίκος.

Ο ηλικιωμένος κύριος έδωσε παραγγελία για ένα ζεστό ρόφημα και όσο ο Νίκος το ετοίμαζε έπιασαν την κουβέντα. Τον ρώτησε από πού καταγόταν, τι έχει σπουδάσει, πώς αποφάσισε να έρθει στην Αθήνα κι ο Νίκος με σύντομα λόγια, του αφηγήθηκε την ιστορία της ζωής του στο χωριό και το πως μερικές τυχαίες και μοιραίες συγκυρίες τον οδήγησαν στο σήμερα.

<< Από όσα μου διηγήθηκες, διακρίνω ακεραιότητα, σθένος και πείσμα στο χαρακτήρα σου, σπάνιες αρετές για έναν άνθρωπο στις μέρες μας. Δεν ξέρω εάν η μοίρα έφερε εμένα στο δρόμο σου ή εσένα στο δικό μου, όπως και να έχει όμως, οι διαδρομές μας θέλησε να συναντηθούν για κάποιο λόγο.>>

Ο Νίκος κοιτούσε τον ηλικιωμένο κύριο με απορία και συνάμα περιέργεια, περιμένοντας με ενδιαφέρον τη συνέχεια του λόγου του.

<< Καταρχάς να συστηθώ. Το όνομά μου είναι Μιλτιάδης Στρατηγόπουλος και είμαι δικηγόρος.>>

Τα μάτια του Νίκου έλαμψαν από έκπληξη.

<< Νίκος Σταθάκης.>> συστήθηκε παρομοίως και οι δυο τους αντάλλαξαν μια θερμή χειραψία.

<< Ξέρεις Νίκο, ετοιμάζομαι να βγω στη σύνταξη, κυρίως λόγω ασθενείας και όχι λόγω ηλικίας, γιατί αγαπώ αυτό το επάγγελμα, το οποίο προσωπικά θεωρώ λειτούργημα και μακάρι να άντεχα κι άλλο να ασκώ τα καθήκοντά μου, αλλά οι συνθήκες βλέπεις δεν το επιτρέπουν...>> εξήγησε με τη θλίψη και τη μελαγχολία να κυριεύουν τα μάτια του.

<< Πριν με πιάσει η βροχή, λοιπόν και μπω στο μαγαζί σου, επέστρεφα από τη συμβολαιογράφο μου. Συντάξαμε τη διαθήκη μου. Η γυναίκα μου πέθανε πριν μερικά χρόνια, παιδιά δεν αποκτήσαμε ποτέ κι εγώ δεν ξέρω πόσο θα ζήσω ακόμα. Είχα σκοπό να κλείσω το γραφείο μου, αυτό το γραφείο που με κόπο άνοιξα κι έχτισα την καριέρα μου πάνω του, αλλά να που βρέθηκες εσύ!>> αναφώνησε ο Στρατηγόπουλος με ενθουσιασμό και συνέχισε

ακάθεκτος, αφού ο Νίκος από την ταραχή και την έξαψη που ένιωθε, δεν τολμούσε να τον διακόψει.

<< Έχω δει πολλούς ανθρώπους στη ζωή μου και είμαι καλός κριτής χαρακτήρων. Κι εσύ είσαι άξιο παιδί, με θέληση και δυνατότητες. Θα ήθελα λοιπόν να σου δώσω την ευκαιρία να κάνεις αυτό που αγαπάς και να μη το στερηθείς λόγω ορισμένων ατόμων, εξοργιστικών μιν, μπουμπουνοκέφαλων δε!>>

<< Τί λες; Θα ήθελες να εργαστείς στο γραφείο μου ώστε να μην παροπλιστεί το τόσων χρόνων έργο μου, αλλά και το μελλοντικό δικό σου;>> τον ρώτησε ο ηλικιωμένος δικηγόρος με μάτια που σπίθιζαν.

Ο Νίκος είχε μείνει άναυδος. Είχε τόσα πολλά που ήθελε να πει, αλλά ο κόμπος του είχε φράξει το λαιμό. Η συγκίνηση και η χαρά είχαν γίνει ένα μέσα του, εμποδίζοντας τα λόγια να βγουν από την καρδιά και το μυαλό του.

<< Ελπίζω αυτό να μην είναι δείγμα της ικανότητάς αγόρευσής σου στη δικαστική αίθουσα!>> αστειεύτηκε ο Στρατηγόπουλος και μαζί έβαλαν τα γέλια.

Κατά κάποιο θαυμαστό τρόπο, όλα είχαν βρει ξαφνικά τη σωστή τους θέση. Ο Νίκος ξεκίνησε να δουλεύει στο γραφείο του Στρατηγόπουλου, με τη δική του καθοδήγηση και συμβουλές από τις εμπειρίες χρόνων που κουβαλούσε στην πλάτη του μετά από ολόκληρες δεκαετίες στα μέσα και τα έξω του επαγγέλματος.

Γρήγορα, με πολύ δουλειά, όρεξη κι επιμονή, κατάφερε να ανοίξει τα φτερά του κι όταν ο μέντοράς του δε βρισκόταν πια στη ζωή, έχοντας εξοικειωθεί πλέον με ανθρώπους και καταστάσεις, έφερνε εις πέρας δύσκολες υποθέσεις τις οποίες χειριζόταν εντελώς μόνος του. Μέσα σε λίγα χρόνια από τον απροσδόκητο τρόπο που έκανε την είσοδό του στο χώρο, είχε πετύχει όλους τους στόχους που είχε θέσει, όταν μικρός ονειρευόταν να γίνει νομικός και να ακολουθήσει ενεργό ρόλο στη δικηγορία.

Χωρίς όμως τη συμβολή του Μιλτιάδη Στρατηγόπουλου, ίσως αυτό το όνειρο να μην είχε γίνει ποτέ πραγματικότητα. Χρωστούσε πολλά στον ηλικιωμένο κύριο με τη νεανική καρδιά που μπήκε εκείνο το βροχερό απόγευμα στην καφετέρια τότε και του άλλαξε άρδην τη ζωή. Σήμαινε πολλά και ήταν ανεκτίμητης αξίας το γεγονός ότι τον είχε εμπιστευτεί τυφλά και θέλησε να τον βοηθήσει με τον πιο απρόσμενο και δραστικό τρόπο. Δεν περνούσε μέρα που να μην τον σκεφτεί και κάθε φορά τον ευγνωμονούσε και τον ευχαριστούσε για την ευκαιρία που απλόχερα και ανιδιοτελώς του είχε προσφέρει.

Με υπομονή, επιμονή, συνεχή κατάρτιση και σκληρή δουλειά, ο Νίκος είχε αποκτήσει όλα όσα ήθελε κι ευχόταν για τον εαυτό του και την επαγγελματική του αποκατάσταση. Μέσα από τη δουλειά του, είχε εδραιώσει την παρουσία του στο χώρο και το όνομά του έχαιρε σεβασμού από τους συναδέλφους του. Είχε καταφέρει να μεγαλώσει το γραφείο του Στρατηγόπουλου που τώρα αποτελούνταν από τρεις ακόμα δικηγόρους και άλλους τόσους ασκούμενους, ο καθένας ειδικός στον τομέα του και τα σχέδια δεν σταματούσαν εκεί. Ήθελε να επεκτείνει όσο περισσότερο μπορούσε τις υπηρεσίες της φίρμας του ώστε να στέκεται ικανή να βοηθάει όλους εκείνους τους ανθρώπους που αντιμετώπιζαν νομικά προβλήματα αφοτου είχαν υποστεί τις αδικίες των άλλων.

Αναμφίβολα, ο Νίκος Σταθάκης ήταν πλέον ένας από τους πιο αξιοσεβαστους δικηγόρους, με μακριά λίστα επιτυχιών να ακολουθεί το όνομά του και αξιόλογους συνεργάτες να υποστηρίζουν το έργο του. Όσο για τον Φραγκάκη, είχε πάρει την εκδίκησή του εδώ και καιρό. Τον είχε κατατροπώσει ουκ ολίγες φορές στις δικαστικές αίθουσες και αυτή ήταν η καλύτερη ανταμοιβή του. Το σημαντικότερο όλων όμως ήταν πως ο ίδιος είχε καταφέρει να βρει την εσωτερική ισορροπία και γαλήνη που αποζητούσε από παιδί. Ένιωθε σίγουρος για τον εαυτό και τις ικανότητές του, ευχαριστημένος για τα επιτεύγματά του,

ικανοποιημένος από την πορεία του και τη δυνατότητα που του δινόταν να βοηθάει το κοινωνικό σύνολο κατά πως μπορεί και γενικά αισθανόταν γεμάτος ενέργεια, έχοντας ακόμα πολλά όνειρα και σχέδια για το μέλλον.

Δεν θα μπορούσε όμως να νιώθει πλήρης, εάν δεν είχε βρει τον άνθρωπο που θα μοιραζόταν τη ζωή μαζί του. Με τον Χάρη, είχαν γνωριστεί στη διάρκεια μιας πτήσης για ένα επαγγελματικό ταξίδι του Νίκου κι από τότε οι δυο τους ήταν αχώριστοι. Ο Χάρης ήταν το στήριγμά του στις δυσκολίες, ο συνοδός του στις χαρές, η δύναμη που χρειαζόταν για να συνεχίσει να προσπαθεί και να παλεύει για ένα καλύτερο αύριο για όλους. Ο Χάρης ήταν ο συνοδοιπόρος του στη ζωή και η οικογένειά τους θα ολοκληρωνόταν σύντομα με την υιοθεσία της μικρής Μαίρης, διαδικασία που βρισκόταν μια ανάσα μακριά από το να την κρατήσουν για πάντα στην αγκαλιά τους.

Ο Νίκος, έκλεισε το φάκελο που είχε ανοιχτό μπροστά του κι έγειρε πίσω στην καρέκλα του. Δεν είχε κανένα απολύτως παράπονο. Η ζωή τον είχε ανταμείψει με τα όλα της τα καλά και τα καλύτερα ήδη έρχονταν. Χαμογέλασε. Ήταν ευτυχισμένος.

ΤΕΛΟΣ